

बिर्तामोड-भद्रपुर सडक तत्काल निर्माण गर्न सभामुखको निर्देशन

बिर्तामोड(प्रस) । प्रतिनिधिसभाका सभामुख देवराज घिमिरेले बिर्तामोड-भद्रपुर सडकखण्ड निर्माणलाई तत्काल अघि बढाउन निर्देशन दिएका छन् । सोमवार गृहजिल्ला भ्रमण आएका सभामुख घिमिरेले सो सडक निर्माणमा ढिलाई भइरहेको भन्दै आफ्नो ध्यानाकर्षण भएको बताए । भद्रपुर विमानस्थलमा उत्रिएपछि स्तरोन्नति भइरहेको तर हाल काम रोकिएको बिर्तामोड-भद्रपुर सडकखण्डको अवस्था अवलोकन गर्दै बिर्तामोडस्थित सम्पर्क कार्यालय आएर उनी पत्रकारसँगको भेटघाटमा बसेका थिए । सभामुख घिमिरेले बिर्तामोड-भद्रपुर सडक खण्ड निर्माणको अवस्था बुझेपछि तत्काल निर्माण कार्य अघि बढाउन निर्देशन दिएको बताए । सभामुख घिमिरेले निर्माण व्यवसायीले बजेट नपाएको भन्दै भुट्टो कुरा गरेर काम रोक्ने प्रयास गरेको दावी गरे । बजेट हुँदाहुँदै पनि काम रोक्नु बेठिक हुने सभामुख घिमिरेको भनाई छ । यस्तै, अघिल्लो माहिना शनिश्चरे- खुदुनावारी सडकखण्डको विरिड पुल चर्किएको

घटनामा ध्यानाकर्षण भएको उनको भनाई थियो । उनले जिल्लाका विभिन्न विकासका परियोजनाबारे चासो राख्दै निर्माण गर्नुपर्ने र सुचारु आयोजनाहरूको कामलाई अघि बढाउने पत्रकारहरूलाई जानकारी गराए । भ्रमण क्षेत्र नं. २बाट निर्वाचित भए पनि देशभरका नागरिकको आवाज सम्बोधन गर्ने जिम्मेवारीमा रहेको अवगत गराउँदै उनले आफ्नो क्षेत्रको विकासलाई प्राथमिकता दिने जाने बताए । संसदमा जिम्मेवारपूर्वक ढंगबाट काम

गर्दै दलहरूबीच एकता कायम गरेर जानुपर्ने दायित्व आफैसँग भएको उनको भनाई थियो । सभामुख घिमिरेले सरकारले विधेयकहरू ल्याउँदा सरोकार पक्षहरूको पनि राय, सुझावका आधारमा ल्याउनुपर्ने धारणा व्यक्त गरे । सभामुख बनेको करिव ९ महिनाको अवधिमा आफूले गरेको अनुभव सुनाउँदै घिमिरेले 'सरकारले विधेयकको मस्यौदा तयार पार्दा विज्ञ तथा सम्बन्धित क्षेत्रका सरोकारवालाहरूसँग छलफल नगरी ल्याउने गरेको' बताए । पछिल्लो समय

अत्यधिक चर्चामा रहेको र सडक आन्दोलन नै भएको शिक्षा विधेयक ल्याउँदा पनि यही नियति दोहोरिएको आफूले जानकारी पाएको उनको भनाई छ । 'अहिले नयाँ शिक्षा विधेयकले समस्या ल्याउनुको मुख्य कारण बिनाछलफल विधेयक तयार पारिएको कारण नै हो' सभामुख घिमिरेले भने। उनले अगाडि भने, 'मैले आज मात्र शिक्षा क्षेत्रका विभिन्न सरोकारवाला संघ-संस्थाका प्रतिनिधिहरूसँग छलफल गरेँ, उहाँहरूले बुझाएको ज्ञापनपत्र हेरेको छु। उहाँहरूको कुरा सुन्दा शिक्षा विधेयक छलफलबिना तयार पारिएको भन्ने थाहा हुन्छ।' संसदले ऐन कानून बनाउँदा सरोकारवालाहरूसँग परामर्श हुनुपर्ने आवश्यकता दर्शाउँदै सभामुख घिमिरेले अब संसदमा टेबुल भएका सबै विधेयकमा गहिरो छलफल गराउने प्रतिबद्धता पनि व्यक्त गरे। छलफलबिना प्रस्तुत गरिएका विधेयकले समस्या समाधान गर्ने भन्दा बढाउने भएकाले संसदमा त्यसबारे गम्भीर छलफल गराउने उनको भनाई छ ।

भापाका पालिका कर्मचारीहरू आन्दोलित

भापा(प्रस) । भापाका पालिकाहरूमा कार्यरत कर्मचारीहरू आन्दोलित भएका छन् । सरकारले जारी गर्न लागेको संघीय निजामती ऐनविरुद्ध कर्मचारीहरू आन्दोलित भएका हुन् । आन्दोलन सफल पार्नका लागि सोमवार अर्जुनधारा नगरपालिकाको सभालमा भएको एक भेलाले २६ सदस्यीय संघर्ष समितिमेत गठन गरेको छ । जसको संयोजकमा नेत्रप्रसाद पोखरेल रहेका छन् । उनी भद्रपुर नगरपालिकाका आठौँ तहका कर्मचारी हुन् । सोही भेलाले पोखरेलकै संयोजकत्वमा ९ सदस्यीय सचिवालयमेत गठन गरेको छ । जसको सहसंयोजकमा चिरञ्जीवी खवास, प्रवक्तामा

राजु गिरीलाई चयन गरेको छ भने सदस्यमा निर्मला आचार्य, डेनिस कडरिया, डिल्ली नेपाल, गोविन्द रिजाल, तेजेन्द्र तामाङ र सुनिता सुवेदी रहेका छन् । सरकारले मस्यौदा गरेको संघीय निजामती ऐन स्थानीय तहमा कार्यरत कर्मचारीको हितविपरीत रहेको भन्दै कर्मचारी आन्दोलित बनेको प्रवक्ता गिरीले बताए । उनका अनुसार कर्मचारीको सरुवा, बढुवा, सेवा सुरक्षालगायत एकीकृत निजामती कर्मचारी ऐन बनाउन माग गरिएको छ । 'राज्यबाट सेवा सुविधा लिएका सबै किसिमका कर्मचारी एकै हुनु भन्ने मान्यता सरकारको होस् भन्ने हाम्रो माग हो', उनले भने, 'समायोजन,

प्रदेश लोकसेवा, जिल्ला समन्वय समिति र साविक स्थानीय तहबाट समायोजन भएका कर्मचारी भनेर छुट्टा छुट्टा गराउनु प्रस्तावित निजामती विधेयकबाट स्थानीय तहका कर्मचारीलाई दोभो दर्जाको कर्मचारी बनाउने सरकारको षडयन्त्र भएको भन्ने भनाई आएको छ । कर्मचारी हकहित मञ्च अर्जुनधाराका अध्यक्ष चिरञ्जीवी खवासको अध्यक्षतामा भएको भेलामा भापाका १५ पालिकामध्ये १४ पालिकाका कर्मचारी उपस्थित थिए । भेलाको संयोजन मञ्चका बरिष्ठ उपाध्यक्ष खगेन्द्र लिङ्देनले गरेका थिए भने सञ्चालन मञ्चका सचिव सौजन कटुवालले गरेका थिए ।

'लोभी पापी संचालकका कारण सहकारीहरू बिग्रिए'

बिर्तामोड(प्रस) । राष्ट्रिय सहकारी महासंघका उपाध्यक्ष प्रमेश पोखरेलले संचालकहरू लोभी पापी भएर सहकारी संस्थाहरू बिग्रिएको बताएका छन् । सहकारीको दर्शन र सिद्धान्त सही हुँदाहुँदै ठगी गर्ने नियत भएका संचालकहरूकै कारण सारा सहकारीहरू बर्तमान भएको उनको भनाई छ । बिर्तामोड-५ स्थित सतासी बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्थाको २० औँ वार्षिक साधारणसभा उद्घाटन गर्दै प्रमुख अतिथि पोखरेलले संस्थाको अध्यक्ष को हो थाहा नहुने, बचत कति हो थाहा नदिने, संचालक समितिको बैठक बस्दै नबस्ने सहकारीहरू नै ठगेर भागेको बताए । विराटनगरको तुलसी सहकारीको उदाहरण दिँदै उनले त्यस सहकारीको अध्यक्ष को हो ? , दर्ता कहाँ भएको हो ? भन्ने दुगो नहुँदा नै सदस्यहरूको रकम डुबेको बताए । उनले सहकारीहरू धरासायी बन्नुको प्रमुख कारण ठगी गर्ने प्रवृत्ति नै भएको र जसका कारण छेउछाउका अन्य सहकारीका सदस्यहरू त्रासित हुँदै नचाहिएको पैसा पनि निकाल्दा सबै सहकारीलाई समस्या आएको जानकारी दिए । उनले देशभरि करिव ५ सय सहकारीहरू त्यसरी बिग्रिएको जानकारी दिए ।

सहकारी बिग्रिनुमा सरकार पनि दोषी रहेको उनले आरोप लगाए । सहकारी ऐन २०७४ र सहकारी नियमावली २०७५ बनेको निकै भइसकदा पनि सरकारले सहकारी कर्जा सूचना केन्द्र, सहकारी कर्जा असुली प्राधिकरण नबनाइदिँदा ऋण असुलीमा समस्या आएको उनले सुनाए । राजनीतिक दलहरूको सुभ्रबुध र दृष्टिकोण सहकारीप्रति राम्रो नभएका कारण पनि सहकारी अभियानले गति लिन नसकेको उनको भनाई थियो । सहकारीहरू विकासवादी अभियानमा रहेकाले सहकारीहरूको हिजोको साख जोगाउँदै त्यस अभियानमा सहयोग गरिदिने उनले आमजनसमुदायलाई आह्वान

गरे । कार्यक्रममा संस्थाका अध्यक्ष रुद्रमणि श्रेष्ठले वार्षिक प्रतिवेदन प्रस्तुत गरेका थिए । उनले आर्थिक वर्ष २०७९-०८० को असार मसान्तसम्म संस्थाको कुल शेयर पुँजी ७ करोड ८८ लाख ६ हजार ४ सय रूपैयाँ रहेको बताए । त्यस्तै शेयर सदस्य संख्या ७ हजार ९९ रहेको बताउँदै आर्थिक वर्ष २०७९-०८० मा संस्थाले २० लाख ६० हजार २१४ रूपैयाँ खुद मुनाफा कमाएको जानकारी दिए । त्यसको अघिल्लो आर्थिक वर्षमा संस्थाले १ करोड २५ लाख ७९ हजार ८२ रूपैयाँ नाफा कमाएको थियो । अध्यक्ष श्रेष्ठले चालू वर्षका लागि केही नयाँ थप गरी अधिकांश पुराना

योजना तथा कार्यक्रमहरूलाई निरन्तरता दिने जानकारी दिए । संस्थाले सदस्यहरूको सीप अभिवृद्धि गरी स्वरोजगार बनाउन सीपमुलक तालिम सञ्चालन गर्नेछ भने सदस्यसँग सतासी कार्यक्रममाफर्त सदस्य परिवारको सुखदुःखमा संस्थाको उपस्थिति रहने उल्लेख छ । सतासीले विगतदेखि नियमित गर्दै आएको सामाजिक उत्तरदायित्वका कार्यक्रमहरू स्वास्थ्य शिविर, अन्तर्क्रिया, जनचेतनामुलक कार्यक्रम, बालउमङ्ग कार्यक्रम तथा विभिन्न तहका तालिमहरू सञ्चालन गर्ने अध्यक्ष श्रेष्ठले प्रस्ताव गरेका छन् । साधारणसभा उद्घाटन समारोहका अर्का वक्ता कर्णाली बचत तथा ऋण सहकारी संस्थाका अध्यक्ष टसबहादुर श्रेष्ठले लघुवित्त र सहकारीहरूको ऋण नतिर्न उर्दी गर्दै हिँड्ने समूहलाई सदस्यहरूले नै मिलेर लखेट्न आह्वान गरे । साधारणसभाको गरिमा र महिमालाई सदस्यहरूले भत्ता पाउने अवसरका रूपमा मात्र नबुझ्न उनले आग्रह गरे । संस्थाका प्रबन्धक सन्तोषकुमार श्रेष्ठले सञ्चालन गरेको साधारणसभा उद्घाटन समारोहमा उपाध्यक्ष सुजाता गुरुङ थापा मगरले स्वागत मन्तव्य राखेकी थिइन् ।

शिक्षा बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लि.
बिर्तामोड-४, भापाको
निर्वाचन कार्यक्रम सम्बन्धी सूचना !

सहकारी ऐन २०७४ को दफा ४५ र संस्थाको विनियम-२०६९ पुनर्लेखन-२०७९ परिच्छेद-६ दफा ३४ (१०) अनुसार रिक्त हुन आएको ३ वटा सञ्चालक सदस्य पदमा ३३ प्रतिशत महिला अनिवार्य हुने गरी साधारणसभाबाट आगामी २ वर्षे कार्यकालका लागि पदपूर्ति गर्नुपर्ने भएको हुँदा आगामी हुने ११ औँ वार्षिक साधारणसभाबाट निर्वाचित गर्नुपर्ने भएकाले स्वतन्त्र, निष्पक्ष, विवादरहित, प्रजातान्त्रिक तरिकाबाट निर्वाचन सम्पन्न गर्नुपर्ने भएको हुँदा निम्नानुसारको निर्वाचन कार्यक्रम सम्पूर्ण शेयर सदस्यहरूको जानकारी लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ । **निर्वाचन कार्यक्रम**

सि. नं.	निर्वाचन कार्यक्रम	मिति	समय		स्थान
			वेखि	सम्म	
१	मतदान नामावली प्रकाशन	२०८०/०९/३०	१०:००	११:००	संस्थाको कार्यालय
२	मतदाता नामावली सच्याउन थप गर्ने, छुट समावेश गर्ने	२०८०/०९/३०	११:००	१२:००	संस्थाको कार्यालय
३	मतदाता नामावली उपर दाबी विरोध	२०८०/०९/३०	१२:००	१:००	संस्थाको कार्यालय
४	अन्तिम मतदाता नामावली प्रकाशन	२०८०/०९/३०	१:००	२:००	संस्थाको कार्यालय
५	उम्मेदवारको मानोनयन दर्ता	२०८०/०९/३१	१०:००	११:००	संस्थाको कार्यालय
६	उम्मेदवारको नामावली प्रकाशन	२०८०/०९/३१	११:००	११:१५	संस्थाको कार्यालय
७	उम्मेदवार उपर दाबी विरोध	२०८०/०९/३१	११:१५	१२:००	संस्थाको कार्यालय
८	दाबी विरोध पश्चात पुनः नामावली प्रकाशन	२०८०/०९/३१	१२:००	१२:१५	संस्थाको कार्यालय
९	उम्मेदवारको मानोनयन फिर्ता	२०८०/०९/३१	१२:१५	२:००	संस्थाको कार्यालय
१०	उम्मेदवारको अन्तिम नामावली प्रकाशन	२०८०/०९/३१	२:००	२:१५	संस्थाको कार्यालय
११	मतदान	पछि सूचना प्रकाशन गरिनेछ			
१२	मतगणना	मतदान भएपछि			
१३	परिणाम घोषणा	गणना समाप्त भएपछि			

- निर्वाचन समिति

<p>डा. विकाश जैशी, MD, DM वरिष्ठ विशेषज्ञ - कलेजो हिलार, पेट, ग्यास्ट्रिक अल्सर, जर्किङस, हेपटाइटिस रोग समय: प्रत्येक महिनाको अठित्त आइतबार, काठमाडौँबाट</p>	<p>डा. प्रेम ब. शाही, MS, FISS प्रमुख विशेषज्ञ - हाडजोर्नी, नशा तथा मेरुदण्ड सर्जन समय: दैनिक सेवा</p>	<p>प्रा. डा. अरुण सेढाई, MD, DM प्रमुख विशेषज्ञ - गगौला (किडनी), पिसाब रोग तथा गगौला प्रत्यारोपण फिजिसियन समय: प्रत्येक महिना विर हरिपटलबाट</p>
<p>डा. दिपायन पाण्डे, MD विशेषज्ञ - खाला, योनि, सौन्दर्य, कुकरोग समय: प्रत्येक विहिनबार</p>	<p>डा. हरिशंकर प्र. यादव, MD, FIEM विशेषज्ञ - मधुमेह, थाइराईड, हर्मोन रोग । समय: दैनिक सेवा</p>	<p>प्रा. डा. गौरवराज ढकाल, MS, FISS प्रमुख विशेषज्ञ - मेरुदण्ड (स्पाइन), गर्भ, कन्जर, नशा दस रोग/सर्जन समय: प्रत्येक महिना विर हरिपटलबाट</p>
<p>डा. अलोक झा, MD विशेषज्ञ - मानसिक, नशा, रोग (बाल तथा किशोर मनोचिकित्सक) समय: प्रत्येक महिनाको पहिलो शनिबार</p>	<p>डा. धिरज ताम्राकार, MD विशेषज्ञ - आन्तरिक मेडिसिन तथा फिजिसियन । समय: दैनिक सेवा</p>	<p>डा. धर्मागत भट्टराई, MD, DM प्रमुख विशेषज्ञ - बाल बायोरो, एलर्जी तथा रोग प्रतिरक्षा (इम्युनिटी) रोग समय: प्रत्येक महिना इच्छुलीकेचर सेन्टरबाट</p>
<p>डा. केशव कु. मण्डल, MD विशेषज्ञ - नवजात शिशु तथा बाल रोग समय: दैनिक सेवा</p>	<p>डा. धिरज गिरी, MS विशेषज्ञ - नाक, कान, घाँटी, टाउको रोग समय: दैनिक सेवा</p>	<p>डा. विवेक कट्टेल, MD, FRCI प्रमुख विशेषज्ञ - बायोरो तथा (युरिक एसिड), जोर्नी रोग समय: प्रत्येक महिना न्यूरो हरिपटलबाट</p>

स्वास्थ्य सेवामा **ट्रेंडसेटि**

जिवनरक्षा पोलिक्लिनिक एण्ड डायग्नोस्टिक सेन्टर प्रा. लि.

बिर्तामोड-४, भद्रपुररोड, भापा (यामाहा शोर्न्म अगाडि)
जानकारीका लागि सम्पर्क
023-531242/023-591566

प्याथोलोजि ल्याब/किडनी एक्स-रे/फिजियोथेरापी/ विशेषज्ञ ओ.पि.डि.
हेल्थ प्याकेज/डेन्टल/डिजिटल एक्स-रे
9817094601

हनी ट्रायपमा पारेर राउतलाई आत्महत्या दुरुत्साहन!

भापा(प्रस) । दमकस्थित मेची बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्थाका कर्जा अधिकृत मेघराज राउतले हनी ट्रायपमा पारेर आफूलाई आत्महत्या गर्न लगाएको सुसाइड नोटमा आरोप लगाएका छन् । उनले आफूसँगै सहकारीमा काम गर्ने महिला कर्मचारीलाई पटकपटक नपढ र विभिन्न सामान दिएको उल्लेख गर्दै नदिप सामाजिक संजालमा भाइरल बनाइदिने भन्दै ती महिलाले धम्कौं दिएको आरोप लगाएका छन् । सुसाइड नोटमा आरोप राउतबाट ८० हजार रुपैयाँ लिएकी ती महिलाले पछि फेरि एक लाख रुपैयाँ मागेकी थिइन् । त्यस्तै राउतले स्कुटी, सुनको सिक्की, कानको भुम्का, मोबाइल र पटकपटक लुगा किनिदिएको सुसाइड नोटमा उल्लेख गरेका छन् । काठमाडौंमा आफूहरूबीच पहिलो भेट भएको र ती महिलाले नै प्रस्ताव गर्दा आफूले स्वीकार गरेको उल्लेख गरेका राउतले काठमाडौंको होटलमा दुई पटक शारीरिक सम्पर्क भएको लेखेका छन् । त्यसपछि एउटै सहकारीमा काम गर्दा लामो समयसम्म सम्बन्ध

बनेको उनले जनाएका छन् । 'सुसाइड नोटलाई आधार माने हो भने ती महिला कर्मचारीले हनी ट्रायपमा पारेर आत्महत्या दुरुत्साहन गरेको देखिन्छ 'एक प्रहरी अधिकारीले भने । उनले मृतक राउतसँग ती महिला कर्मचारीले रकम र सामान असुलेको कुरा सुसाइड नोटमा उल्लेख भएको जानकारी दिए । मेची बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्थामा कार्यरत कर्जा अधिकृत राउत र ती महिला कर्मचारीबीच विवाह इतर सम्बन्ध रहेको कुरा सहकारीका धेरै कर्मचारीले थाहा पाएका थिए । मृतक राउत र ती महिला कर्मचारीबीचको सम्बन्धबारे फरकफरक कोणबाट अनुसन्धान भइरहेको जिल्ला प्रहरी कार्यालयका प्रवक्ता डीएसपी खगेन्द्रप्रसाद रिजालले बताए । उनले सुसाइड नोट, मृतक परिवारको किटानी जाहेरीलगायतका आधारमा आत्महत्या दुरुत्साहन मुद्दा दर्ता गराइएको जानकारी दिए । राउत मृत्यु प्रकरणमा ती महिला कर्मचारीविरुद्ध प्रहरीले आत्महत्या दुरुत्साहन मुद्दा दर्ता गराएको छ ।

मुत्तुकी अपराध संहिताको दफा १८५ अर्थात् आत्महत्यालाई दुरुत्साहन गरेको आरोपमा सोही सहकारीमा कार्यरत महिला कर्मचारीविरुद्ध इलाका प्रहरी कार्यालय दमकले मुद्दा दर्ता गराएको डीएसपी रिजालले जानकारी दिए । उनलाई घटना भएकै राति प्रहरीले पक्राउ गरेको थियो । आत्महत्या दुरुत्साहन आरोप प्रमाणित भए अदालतले पाँच वर्षसम्मको सजाय तोक्न सक्ने कानुनी व्यवस्था छ । मृतक राउतको परिवारले ती महिला कर्मचारीविरुद्ध किटानी जाहेरी दिइसकेका छन् । बिहीबार अपराह्न दमक-५ स्थित अन्नपूर्ण होटलको तेस्रो तलको एक कोठामा भुन्डिएको अवस्थामा मृत भेटिएका राउतले छोडेको सुसाइड नोटका आधारमा परिवारले प्रहरीमा किटानी जाहेरी दिएका थिए । ३७ वर्षीय राउत बिहीबार बिहान करिब ९ बजेदेखि एकाएक घरपरिवार र कार्यालयको सम्पर्क बाहिर थिए । प्रहरीले राउतले प्रयोग गर्दै आएको मोबाइल फोनबाट लोकेशन ट्याक गर्दै दमक-५ स्थित मंगलदिप मार्केट र इलाका ट्रार्फिक प्रहरी कार्यालय दमकको मध्य भागमा रहेको अन्नपूर्ण होटल एन्ड लजको तेस्रो तलमा पुगेको थियो । त्यहाँ उनी बन्द कोठामा फेन भुन्ड्याउने फलामको हुकमा डोरीको पासो लगाएको अवस्थामा मृत भेटिएका थिए ।

कोशीका मुख्यमन्त्री कार्कीद्वारा मन्त्रपरिषद् विस्तार

भापा(प्रस) । कोशी प्रदेशका मुख्यमन्त्री हिवमतकुमार कार्कीले मन्त्रपरिषद् विस्तार गरेका छन् । मुख्यमन्त्री कार्कीले सोमबार दुई मन्त्री र दुई राज्यमन्त्री नियुक्त गरेका हुन् । नयाँ निर्णयानुसार लिलालबल्लभ अधिकारी आन्तरिक मामिला तथा कानूनमन्त्रीको रूपमा नियुक्त भएका छन् भने बुद्धिकुमार राजभण्डारी खानेपानी सिँचाई तथा ऊर्जामन्त्री नियुक्त भएका छन् । त्यस्तै रामप्रसाद मेहता उद्योग कृषि तथा सहकारी राज्यमन्त्रीमा नियुक्त भए भने निरन राई आर्थिक मामिला तथा योजना राज्यमन्त्री बनेका छन् । यससँगै कोशी प्रदेश सरकार ९ सदस्यीय बनेको छ । आर्थिक मामिला, सामाजिक विकास र उद्योग मन्त्रालय गरी तीन मन्त्रालय भने मुख्यमन्त्री कार्कीले नै सम्हाल्दै आएका छन् । यसअघि नै नियुक्त मन्त्रीहरू

तिलकुमार मेन्याङ्बो स्वास्थ्य, पाँचकर्ण राई पर्यटन, वन तथा वातावरण, एकराज कार्की भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय र सिर्जना राईलाई सामाजिक विकास मन्त्रालय राज्यमन्त्रीको जिम्मेवारी दिइएको छ । यसअघि मेन्याङ्बो खानेपानी, सिँचाई तथा ऊर्जामन्त्री रहेका थिए । उनीहरूलाई प्रदेश प्रमुख कार्यालयमा शपथ ग्रहण गराइएको छ ।

लोसपाका केन्द्रीय सदस्य गणेश राप्रपामा प्रवेश

भापा(प्रस) । भापाका दुईजना मधेसवादी नेता राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टीमा प्रवेश गरेका छन् । लोकतान्त्रिक समाजवादी पार्टीका केन्द्रीय सदस्य सूर्यनारायण गणेश र पूर्व बैकालिक केन्द्रीय सदस्य देवेन्द्रकिशोर ढुंगाना राप्रपामा प्रवेश गरेका हुन् । लामो समय मधेसवादी पार्टीमा रहेर राजनीति गरेका गणेश तत्कालीन सद्भावना पार्टीका जिल्ला अध्यक्ष, त्यसपछि लोसपाको जिल्ला अध्यक्ष र केन्द्रीय सदस्य भएका थिए । तत्कालीन जिल्ला

विकास समितिका सदस्य रहेका गणेश शान्ति समितिका संयोजक पनि भएका थिए । त्यस्तै पुराना पत्रकार ढुंगाना जसपाका जिल्ला उपाध्यक्ष रहेका थिए । त्यसपछि उनी लोसपाका वैकालिक केन्द्रीय सदस्य भएका थिए ।

थिए । बिर्तामोडस्थित जिल्ला पार्टी कार्यालयमा उनीहरूलाई विधिवत रूपमा पार्टी प्रवेश गराइएको राप्रपाका जिल्ला अध्यक्ष केशवप्रसाद ओझाले बताए । उनले पार्टीमा सल्लाह गरेर दुवै नवप्रवेशीहरूलाई जिम्मेवारी दिइने जानकारी दिए । तर, गणेशले आफू सोमबार नै राप्रपामा प्रवेश नगरेको बताएका छन् । 'केही कुरा बाँकी छ सिस्टम हुन्छ 'उनले भने, 'जिल्ला अध्यक्षले मलाई पार्टी प्रवेश गराउन मिल्दैन ।' आफूलागतका लोसपाका कार्यकर्ताहरू राप्रपामा प्रवेश गर्ने कार्यक्रम रहेको तर टुंगो नलागिसकेको उनले जानकारी दिए ।

अम्बिका माछा फ्राईबाट अखाद्य माछा बरामद

दमक(प्रस) । दमक नगरपालिका-६ स्थित अम्बिका माछा फ्राईबाट अम्बिका माछा फ्राईबाट करिब ६ टुलो परिमाणको अखाद्य माछा बरामद गरेको छ । सो टोलीले माछा फ्राईको अनुगमन गर्दा विक्रीका लागि ल्याएको माछा भारतबाट आयात गरी राखिएको नगरपालिकाको बजार अनुगमन टोलीले सोमबार टोलीले सोमबार लगेर माछा जफत गरेको थियो ।

दमक(प्रस) । दमक नगरपालिका-६ स्थित अम्बिका माछा फ्राईबाट करिब ६ टुलो परिमाणको अखाद्य माछा बरामद गरेको छ । सो टोलीले माछा फ्राईको अनुगमन गर्दा विक्रीका लागि ल्याएको माछा भारतबाट आयात गरी राखिएको नगरपालिकाको बजार अनुगमन टोलीले सोमबार लगेर माछा जफत गरेको थियो ।

कमसल ईटा उद्योगमै फिर्ता

भापा(प्रस) । बिर्तामोड नगरपालिका वडा नम्बर ३ बिर्तामोडजसमा निर्माणमा रहेको कृषि तथा सामुदायिक भवनमा प्रयोग

संग्रीलासहित जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीले गरेको अनुगमनमा ३ नम्बर ईटा प्रयोग भएको फेला परेको थियो । नगर प्रमुख प्रसाईले

भत्काईएको र शनिवार र आइतबार गरी ७ ट्याक्टर ईटा नमुना ईटा उद्योग हल्दिबारी १मा फिर्ता पठाईएको ठेकेदार कम्पनीका उमेश श्रेष्ठले जानकारी दिए । कमसल ईटा प्रयोग भएको पाईएपछि वडा नम्बर ३ का वडा सदस्य हरि बाँस्कोटाको नेतृत्वमा १५ सदस्यीय अनुगमन समिति निर्माण गरिएको छ । जनप्रतिनिधि, राजनीतिक दलका प्रतिनिधि र स्थानीय समाजसेवीहरू रहेको यस समितिले कडाईका साथ विहान बेलुकी अनुगमन गरिरहेको वडा नम्बर ३ का वडाध्यक्ष मदन बुढाथोकीले बताए । ५ करोड ५६ लाख ५ हजार ३०८ रुपैयाँ (भ्याट सहित)को लागतमा शिवालय आर.एस जेभीले भवन ठेक्का लिएर निर्माण गरिरहेको छ ।

भापा(प्रस) । बिर्तामोड नगरपालिका वडा नम्बर ३ बिर्तामोडजसमा निर्माणमा रहेको कृषि तथा सामुदायिक भवनमा प्रयोग

संग्रीलासहित जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीले गरेको अनुगमनमा ३ नम्बर ईटा प्रयोग भएको फेला परेको थियो । नगर प्रमुख प्रसाईले

भद्रपुर भन्सारले गैरकानूनी रकम असुल्दै

भापा(प्रस) । भद्रपुर भन्सार कार्यालयले वर्षौंदेखि गैरकानूनी रूपमा दैनिक ३ हजार ७ सयभन्दा बढी रकम असुल्दै आएको खुलेको छ । भारतीय सवारीसाधनलाई सुबिधाको रिसद दिँदा कानूनतः कुनै पनि रकम लाग्दैन । तर, भद्रपुर भन्सारका कर्मचारीले भने हल्का सवारी (कार, भ्यान, जीप) लाई दैनिक ५० र मोटरसाइकललाई दैनिक २० रुपैयाँ लिँदै आएका छन् । रकम नदिए कर्मचारीहरू गालीगलौच र हातपातमै उत्रने गरेको पीडितहरूको गुनासो

छ । यसरी डर, धम्की र दादागिरीका साथ उठाइएको रकम भने सरकारी राजश्वमा जाँदैन । नेपाल-भारतको सम्झौता अनुसार भारतीय सवारीसाधनलाई भन्सार कार्यालय रहेको ठाउँबाट नजिकको बजारसम्म पुगी सोही दिन सोही नाकाबाट फर्कने शर्तमा नेपाल प्रवेश गर्नको लागि दिइने ईजाजतपत्रलाई सुबिधा भन्ने गरिन्छ । यस्तो सुबिधा लिँदा कुनै शुल्क लाग्दैन । भन्सारले दिने ईजाजतपत्रमा पनि कुनै शुल्क उल्लेख हुँदैन । ईजाजतपत्र (सुबिधा)को पत्रमा

सवारी घनीको नाम, सवारीको चेसिस नं., इन्जिन नं., गाडी नं.,सवारी चालकको नाम र चालकको लाइसेन्स नं. उल्लेख गर्नु पर्ने हुन्छ । तर, भन्सारले दिने कुनै पनि ईजाजतपत्रमा पुरा विवरण लेखिएको हुँदैन । सवारीसाधन भन्सार कार्यालय लगेर मात्र सो ईजाजतपत्र दिनु पर्ने कानूनी प्रावधान भएपनि कर्मचारीको मिलेमतोमा (बढी रकम दिएर)अधिकांश सवारीसाधन भन्सार कार्यालय नलगी सुबिधाको ईजाजतपत्र दिने गरेको एक भारतीय सवारी चालकले बताए ।

बेपत्ता अधिकारी चिया बगानमा मृत फेला

भापा(प्रस) । बिर्तामोडका व्यवसायी गोविन्द अधिकारी बेपत्ता भएको ५ दिनपछि मृत फेला परेका छन् । उनलाई भद्रपुर-४ स्थित चिया बगानमा भुन्डिएको अवस्थामा फेला पारेको भापा प्रहरीले जनाएको छ । बिर्तामोड-४ का अधिकारी भद्रपुर रोडमा तरकारी

व्यवसाय गर्दै आएका थिए । प्रहरीका अनुसार भदौ ३१ गते बेपत्ता भएका उनलाई असोज ५ गते प्रहरीले फेला पारेको जिल्ला प्रहरी कार्यालयका प्रवक्ता खगेन्द्रप्रसाद रिजालले जानकारी दिए ।

बेवारिस भनेर ६० वर्षीय अधिकारीको शव प्रहरीले प्रादेशिक अस्पतालमा राखेको थियो । आइतबार मात्र मृतक अधिकारीको परिवारले शव पहिचान गरेको डीएसपी रिजालले जानकारी दिए । परिवारले शव बुझेर सोमबार कन्काई माईमा दाहसंस्कार गरेको छ ।

कतारबाट...

पठाएको रेमिट्यान्सलाई उत्पादनमुलक क्षेत्रमा लगाउनु मेरो प्राथमिकता हुनेछ । अनुत्पादक क्षेत्रमा भइरहेको खर्च कटौती गर्दै राष्ट्र विकासमा बैदेशिक रोजगारीले ठोस योगदान पुर्याउने वातावरण बनाउनु मेरो प्राथमिकता हो ।

पर्यटकहरूलाई नेपाल भित्र्याउनका लागि प्रोत्साहन गर्न आवश्यक भूमिका खेल्नेछु । साथै विदेशी लगानी नेपाल भित्र्याउन एनआरएनमार्फत विशेष पहल गर्नेछु । सामूहिक लगानी ल्याउनको मेरो विशेष जोड रहनेछ ।

(१०) एनआरएनको परिभाषा कार्यान्वयन गर्न: गैरआवासीय नेपाली संघको नेपाल भित्र्याउन एनआरएनमार्फत विश्वमन्यतालाई समेत आधार मानी १८२ दिनभन्दा बढी सार्क मुलुकभन्दा बाहिर वसोवास गरेका नेपाली वा नेपाली मुलका व्यक्तिहरू गैरआवासीय नेपाली हुन् भन्ने मान्यतालाई कार्यान्वयन गराउन मेरो विशेष जोड रहने छ ।

(९) नागरिकताको निरन्तरताका लागि:

हामीले स्थापनाकालदेखि उठाउँदै आएको नागरिकताको निरन्तरताको विषय संवोधन भएको छ । अत्र यसको कार्यान्वयनसहित वंशजको आधारमा नेपाली नागरिकताको निरन्तरताको लागि थप पहल रहनेछ । साथै गोर्खा तथा पिपेनओका विषयलाई अझै निष्कर्षमा पुर्याउन मेरो प्रतिवद्धता रहनेछ ।

(९) नागरिकताको निरन्तरताका लागि: हामीले स्थापनाकालदेखि उठाउँदै आएको नागरिकताको निरन्तरताको विषय संवोधन भएको छ । अत्र यसको कार्यान्वयनसहित वंशजको आधारमा नेपाली नागरिकताको निरन्तरताको लागि थप पहल रहनेछ । साथै गोर्खा तथा पिपेनओका विषयलाई अझै निष्कर्षमा पुर्याउन मेरो प्रतिवद्धता रहनेछ ।

(११) खेलकुद क्षेत्रको विकास: होक नागरिकको स्वास्थ्य र व्यक्तित्व विकाससहित विश्वभर नै राष्ट्र पहिचानको लागि खेलकुद सबैमा अपरिहार्य छ । सोही आशयलाई सार्थकतामा दिनको लागि प्रदेशस्तरीय सुविधासम्पन्न बहुउद्देश्यीय स्पोर्ट्स क्लबको अबधारणा लिई नेपाल सरकारसँग समन्वय गरी कार्यक्रम ल्याउने प्रतिवद्धता जनाउँछु ।

बिर्ता (सेफ्टी तथा टल सफाई)
बिर्तामोड, भापा

सम्पर्क: 9825952680
9816063266
9825952677
9804994595

सेफ्टी तथा टल सफाई गर्नु परेमा हामीलाई सम्झनुहोस् । पहाडी क्षेत्रमा पनि सेवा उपलब्ध छ ।

होण्डा दशैं तिहार अफर

यो दशैंमा SCRATCH CARD मार्फत जीतुहोस् १० लाख सम्मका नगद उपहार

CHOOSE YOUR SCHEME (ANY ONE)

SCRATCH UPTO 10,00,000/- + **ADDITIONAL SCRATCH UPTO 10,000/-***

5 YEARS AMC WORTH 12,500/-*

1 LAKH DISCOUNT ON BIG BIKES

कपुरी मोटोकर्प बिर्तामोड 8, भद्रपुर रोड, भापा
फोन: ०२३-५३०८५२, मो: ९८०२६००५३९, ९८०२६००५९८

सम्पादकीय

महँगी अचाक्ली,
सरकार खोई ?

यतिबेला चिनीको मूल्य फन्डै १५० रुपैयाँको हाराहारीमा पुगेको छ । केही दिन अघिसम्म प्रतिक्लो ९० रुपैयाँमा बिक्री भइरहेको थियो । मूल्य बृद्धि गरेपनि बजारमा खुला रूपमा चिनी पाइँदैन । महँगो मोलमा कारोबार भने भइँदै रहेको छ । बजारमा चिनीको उपभोक्ता मूल्य प्रतिक्लो ७३ रुपैयाँको हाराहारीमा छ । प्रतिक्लो एक सय रुपैयाँमा बेच्नु नै अधिक मुनाफा हो तर कृत्रिम अभाव सिर्जना गरी चर्को भाउ बढाइएको छ । चर्को भाउमा पनि बजारमा चिनी नपाउँदा कालो बजारी बढेको स्पष्टै छ ।

उत्पादक कम्पनीले लुकाएका कारण बजारमा चिनी अभाव हुनुका साथै मूल्यमा बृद्धि भएको हो । अस्वाभाविक मूल्यवृद्धि नियन्त्रण गर्ने सरकारी संयन्त्र कजोर हुँदा उत्पादकले लुकाएर मूल्य बढाएको हो । चिनी त भन्दा आउने उदाहरण मात्र हो । चामल, पिठो, तेल, मसला, तरकारीलगायत नागरिकका दैनिक जीवनसँग जोडिएका वस्तुको भाउ केही महिनायता अकासिएको छ । बजारमा माग सिर्जना नभएका बेला वस्तु तथा सेवाको मूल्यमा कमी आउनु पर्ने अर्थशास्त्रीय नियम हो तर बजारमा कृत्रिम अभाव सिर्जना गर्दै उपभोक्तालाई महँगी प्रहारले निरन्तर सताउँदै छ । बजार अनुगमन गर्ने निकायले कर्मकाण्डी व्यवहारभन्दा बढी केही गर्न सकेका छैनन् । चाडपर्वको मुखमा उपभोक्ता लुटिने क्रम कति पर पुग्ने हो ? जब चाडबाड सुरु हुन्छ, कालाबजारी सञ्चलाउँछन् र, महँगीले आकाश छुन्छ चाडबाडको मौका छोपेर व्यापारीले दाल, चामल, तेल, चिनी, तरकारी, माछा, मासुलगायत अतिआवश्यक खाद्यान्नमा आफूबुसी मूल्यवृद्धि गर्ने गरेका छन् ।

प्रत्येक चाडबाडमा महँगीको मार खेदै आएका उपभोक्ताका लागि यस पटकको दशैँ-तिहार भन्ने महँगो हुने आकलन जानकारहरूले गरेका छन् ।

अर्थशास्त्री चन्द्रमणि अधिकारी भन्छन्, 'विगत वर्षहरूभन्दा यस पटकको दशैँ-तिहारमा महँगी अझ बढ्ने देखेको छु मैले' ।

यस पटकको दशैँमा हवाई टिकटदेखि बस टिकटको मूल्य पनि अन्य वर्षकोभन्दा बृद्धि हुने उनले बताए । जसका कारण दशैँ मनाउन गाउँ फर्कनेदेखि सहरका उपभोक्ताले महँगीको मार खेप्नुपर्नेछ ।

भारतले रूस-युक्रेन युद्धका कारण अन्तर्राष्ट्रिय आपूर्ति शृङ्खला बिग्रिएपछि चिनी निर्यातमा कडाई गर्यो । यसको प्रत्यक्ष असर नेपालमा परेको छ । केही बिचौलियालाई भने यो कमाउने अवसर पनि बनेको छ । भारतले चिनी निर्यातमा रोक लगाउँदा नेपालमा भएको स्टक चिनी पनि लुकाएर कृत्रिम अभाव सिर्जना गर्दै मूल्यवृद्धि गरेर बेचिरहेको पाइएको छ । यसले उपभोक्तालाई थप मार परेको छ ।

अहिलेको चाडपर्व महँगो बन्नुको अर्को कारण पेट्रोलियम पदार्थको मूल्यवृद्धि रहेको अधिकारीको बुझाइ छ । अहिले अन्तर्राष्ट्रिय बजारमा पेट्रोलियम पदार्थको मूल्य घटिरहेको भए पनि नेपालमा भने मूल्य घट्न सकेको छैन । जसले गर्दा अन्य सामानमा पनि महँगी बढिरहेको छ । अहिले बजारमा अचाक्ली मूल्यवृद्धि भइरहेका पनि सरकारले कुनै चासो नदिएको उपभोक्ताहरू बताउँछन् । सरकार छ तर, जनताले सरकार कस्तो छ भनेर अनुभव गर्न पाएका छैनन् । सामन्य सेवा-सुविधामा पनि सर्वसाधारणको लागि सरकार कतै देखिएको छैन ।

Pratidin National Daily

प्रतिदिन

तपाईं जहाँ भएपनि
प्रतिदिन दैनिक तपाईंसँगै

ताजा र विश्वसनीय खबरको लागि

लगइन गर्नुहोस

www.pratidindaily.com

• डा. सुरेश आचार्य

पुरानो भाषामा भन्दा सरकारी विद्यालयमा पढाउने शिक्षक अनायास सडक आन्दोलनमा उत्रिए । प्रतिनिधि सभामा प्रस्तुत शिक्षा विधेयक शिक्षक आन्दोलनको कारण बन्यो । सडक आन्दोलनले शिक्षकका अपेक्षा गरेभन्दा बढी माग पूरा भए होलान् । शिक्षा विधेयकमा उल्लेखित माग र प्रसङ्गलाई विषयान्तर गरेर पनि माग पूरा गर्न सरकार तयार भयो होला । त्यस अनुरूपका सहमति भए होलान् तर सरकारसँग जित्दै गेका शिक्षक समाजसँग हारेका छन् । उनीहरूको सडक प्रदर्शनले राजधानीमा उत्पन्न गरेको ट्राफिक अस्तव्यस्तता केही दिनका लागि स्वीकार्य पनि हुन सक्दो हो । राजधानीको सुन्दरतामाथि अतिक्रमण गरेर तोडफोडसमेत गर्ने व्यवहारले उनका विद्यार्थी र अभिभावकलाई लज्जित बनाएको छ । समाजले आदरपूर्वक सम्मान गरेका गुरुप्रति चित्तुणा उत्पन्न गराएको छ ।

लोकतन्त्रमा विरोधको अधिकार हरेक नागरिकलाई हुन्छ । हरेक पेशाकर्मिलाई पनि छ तर विरोधको स्वरूप शान्तिपूर्ण हुनु पर्छ । अर्को नागरिकको अधिकार हनन नहुने गरी गरिनु पर्छ । अझ आफ्नो पेशा र व्यवसायको मर्यादालाई ह्याल गरेर गरिनु पर्छ । उनीहरूकै अनुसार राज्यबाट शिक्षक अपमानित भएका हुँदा हुन तर समाजले शिक्षक पेशालाई सम्मानजनक रूपमा लिएको छ । जुनसुकै पद र पहुँचमा पुगेको व्यक्तिको आज पनि आफ्ना

गुरुलाई देखासाथ नतमस्तक हुन्छ । भोलि यो संस्कार र संस्कृति कायम रहला, नरहला, आजसम्म भने मरेको छैन, कायमै छ । आक्रोश एउटा कुरा हो । असन्तुष्टिकै कारण आक्रोश जन्मने हो । यसलाई ठिक ढङ्गमा व्यवस्थापन गर्ने सीप र कला सिकाउने जिम्मेवारी पनि शिक्षककै हो । मर्यादाका विषयमा ज्ञान दिने दायित्व पनि शिक्षककै हो । आफैँ आफ्ना आक्रोशलाई ठिक ढङ्गमा व्यक्त गर्न र व्यवस्थापन गर्न जान्दैनन् भने त्यस्ता शिक्षकका प्रति कुन संस्कारका साथ भोलिका दिनमा सम्मान कायम होला ? नैतिक शिक्षा पढाउन छाडिएका कारण आजका विद्यार्थीमा संस्कारको अभाव भयो भनिँदै गर्दा शिक्षकले नैतिक मर्यादा कायम राख्नु नपर्ने हो ? त्यस कारण पनि शिक्षक सरकारसँग जित्दै गर्दा समाजसँग हारेका छन् ।

नेपालमा कानून बनाउने थिति ठिक ढङ्गमा बनेन । कानून बनाउने कसैलाई निषेध गर्न नभई सहजीकरणका लागि हो । कसैलाई दण्डित गर्नका लागि मात्र होइन, संस्कार सिकाउनका लागि पनि हो । सरकारले कानून बनाउँदै गर्दा सरोकारवालासँग छलफल गर्ने र सहमति खोज्ने संस्कारको विकास भएन । मन्त्रालयमा खटाइएका कर्मचारी नै सबै विषयका ज्ञाता बन्ने रोगका कारण हरेक विषयका विधेयकमा सकारात्मकभन्दा नकारात्मक प्रतिक्रिया उत्पन्न हुँदै आएका छन् । ती विधेयक सच्याउन हरेक पेसा व्यवसायका नागरिक सडक आन्दोलनमा उत्रनु परेको छ । एउटा कर्मचारी दुई वर्षमा चार वटा मन्त्रालय सरुवा भइसक्यो तर जहाँ पुगे पनि उसले ती हरेक विषयको आफूलाई विज्ञ ठान्छ छान्छो हुँदैन । कोही जानकार पनि होलान् तर जुताले कहँनेर घोच्यो भन्ने लगाउनेलाई थला हुन्छ । त्यो जुता नै नलगाएका तर जुताको महत्वका बारेमा

बुभुकेका भरमा विज्ञता प्राप्त हुँदैन । संसदीय पद्धतिमा कानून संसदले बनाउँछ । सरकारले त्यसको कार्यान्वयन गर्ने मात्र हो । हाम्रो पद्धतिमा कानून पनि सरकारले तयार पार्छ । संसदको बहुमतले सरकार बनाएको व्यवस्थापन गर्ने सीप र कला सिकाउने तिनै सतारूढ पक्षका बहुमत सांसदले पारित गर्छन् । त्यो कानूनका जानकार चाहिँ सरकारले आफ्ना अनुकूलतामा खटाएका कर्मचारी हुन्छन् । कर्मचारीले जहिले पनि आफूलाई अब्बल ठान्छ र अरू आफूभन्दा माथि वा योग्य हुन्छन् भन्ने ठान्दैन । आफू माथि पर्ने र अरूलाई तल खसाल्ने नियतका साथ कानून प्रस्ताव गर्छ । यसमा विवेक पुऱ्याउनु पर्ने संसदले हो, सांसदले हो । कुनै पनि राजनीतिक दल सधैंका लागि सत्तामा रहँदैन । जब जोकोही सरकारमा पुगेको हुन्छ, हरेक दलका नेतालाई लाग्छ - म कानून बनाउँदै गर्दा सहजीकरणका लागि गरिरहेको छैन, कसैमाथि डण्डा चलाउने अधिकार ममा निहित हुनु पर्छ । यो मनोविज्ञानका साथ बनेको विधेयकमा सांसदले छलफल गरिरहेका म जनप्रतिनिधि हुँ भन्ने बिर्सिदिन्छ र विधेयकलाई पारित गर्नु सतारूढ दलको सांभद भएका कारण दायित्व हो भन्ने सोचन्छ । प्रतिपक्षमा रहने सांसदले विरोधको राजनीति मात्र बुभुकेका हुन्छन् । उनीहरूले बहुसंख्यक सकारात्मक परिणाम दिन सघाइरहेका हुँदैनन् । यो प्रवृत्तिले सांसदको योग्यता र क्षमतामा पनि प्रश्न उठाएको छ । संसदीय समितिमा हुने बहसको औचित्यमाथि प्रश्न उठाएको छ । अहिले शिक्षक स्थानीय तहअन्तर्गत बस्न नचाहेको माग राजनीतिक वृत्तको समेत चासोको विषय बनेको छ । संघीय अवधारणामा जाँदा स्वाभाविक रूपमा स्थानीय नागरिक र पेशा व्यवसायका अधिकार स्थानीय तहबाटै सम्पन्न होऊन्

बन्ने मान्यता रहन्छ । यो मुद्दालाई दलका नेताले संविधानविपरीत शिक्षक जान खोजेको ढङ्गमा व्याख्या गरिरहेका छन् । संविधानले प्रस्ट रूपमा निर्दिष्ट गरेको विषयमा संशोधन सम्भव छैन र यसरी संविधान संशोधन गर्न थालियो भने संघीयताको मर्म समाप्त हुँदै जाने खतरा उनीहरूले देखेका हुन सक्छन् । शिक्षक स्थानीय तहबाट हुने मनपरीतन्त्रबाट त्रसित भएर केन्द्रको सहारा खोजी रहेका देखिन्छन् । यी दुवै सोचले शिक्षाको गुणस्तरलाई केन्द्रमा राखेको छैन । संविधान आफैँमा ढुङ्गाको अक्षर होइन, जहाँ समस्या पर्दा संशोधन नै गर्न नसकिने । शिक्षाविद् प्राडा विद्यानाथ कोइरालाले भन्नुभएजस्तै स्थानीय तहलाई शिक्षाको अधिकार दिनु भनेको अधिकारको विकेन्द्रीकरण हो । शिक्षकले स्थानीय तहमा रहेर जति सहज सेवा सुविधा पाउन सक्छन्, त्यो विषय जिल्ला, निर्देशनालय र विभाग घुमाउन थाल्दा उतिकै जटिल बन्छ । अर्कातिर शिक्षकले इमानदारीसाथ पेशागत कर्ममा आफ्नो दक्षता प्रयोग गरेको छ भने त्यस्ता शिक्षक सरुवा गर्ने आँट जतिसुकै स्वार्थी नेताले पनि गर्न सक्दैन । उसलाई विद्यालयका विद्यार्थी स्वयंमले रोक्छन् । त्यसैले प्रश्न इमानदारीको हो, जनप्रतिनिधिको पनि र शिक्षकको पनि ।

शिक्षकले राजनीति गर्न पाइँदैन भने विधेयकको व्यवस्था शिक्षकको विरोधको अर्को अयोधित कारण हो । लोकतन्त्रमा हरेक नागरिकलाई राजनीतिक आस्थाको अधिकार हुन्छ र कुनै आस्थाका कारण राज्य वा सरकारले भेदभाव गर्न पाउँदैन । शिक्षक पहिला नागरिक हुन् । नागरिक भएका कारणले वैचारिक आस्थाको रोजाई उनीहरूको अधिकार हो तर पेशागत रूपमा उनीहरू शिक्षक हुन् र शिक्षक हुनुका दायित्व बिर्सेर उनीहरूले राजनीतिलाई पहिलो

अधिकार मान्न पाइँदैन । पेशागत रूपमा आफ्नो दायित्व निर्वाह गरेपछिको समय उसको व्यक्तिगत समय हो । ऊ कुनै एउटा पेशा गरेका कारण राज्यको आजीवन दास होइन । राजनीतिक चेतना बिनाको शिक्षकको अपेक्षा शिक्षा विधेयकको आशय पनि नहुनु पर्छ । राजनीतिलाई प्रमुख पेशा बनाएर शिक्षक भइरहने प्रवृत्तिको अन्त्यको अपेक्षा विधेयकको हुनु पर्छ ।

लोकतन्त्रमा पेशाकर्मको अर्को अधिकार ट्रेड युनियन अधिकार पनि हो । पेशागत हक हितका पक्षमा सञ्चरित रूपमा आवाज उठाउने माध्यम ट्रेड युनियन हो तर यस्ता ट्रेड युनियन वैचारिक आस्थाका आधारमा खोल्न दिने कि नदिने ? हुने कि नहुने ? यो चाहिँ बहसको विषय हो । शिक्षकका अधिकारका लागि जुनसुकै नाममा होस्, एउटा ट्रेड युनियन रहनु पर्छ । सबै शिक्षकलाई त्यहाँ रहने प्रतिनिधि छान्ने अधिकार हुनु पर्छ र त्यो संस्थाले शिक्षकका हक अधिकार सुरक्षाका लागि काम गर्नु पर्छ । यो हरेक पेशा व्यवसायका लागि आवश्यक छ । राज्यले कानुनी मान्यता पनि त्यसै आधारमा दिनु पर्छ । अरूलाई अवैधानिक घोषणा गर्नु पर्छ । विधेयकले रोक्न खोजेको दलगत राजनीतिक अभ्यासमा शिक्षकको प्रत्यक्ष संलग्नता हो । पेशागत समयमा बाहेक कुनै राजनीतिक भेला, संवाद वा बहसमा आस्थाका आधारमा सहभागी हुन रोकेको होइन ।

शिक्षकले आफ्नो पेशाप्रति इमानदार रहने कुरालाई इन्कार गर्न मिल्दैन । यो विषय हरेक पेशा व्यवसायका लागि लागू हुनु पर्छ । पेशागत सञ्चनको अधिकार कुण्ठित हुन सक्दैन । फेरि पनि प्राडा विद्यानाथ कोइरालाले भन्नुभएँ राजनीतिक चेतनाविनाको शिक्षक होइन, राजनीतिक दलप्रति मात्र वफादार शिक्षक हुनु हुँदैन ।

मन्दीमा महँगी प्रहार

• जनुारवाली बन्नेत

मन्दीतिर गइरहेको देखिए पनि त्यसबाट पार पाउन लिइने नीति र योजना बन्ने सकेको छैन । मन्दीको अवस्थामा उपभोक्तामा माग न्यून हुन गई वस्तु तथा सेवाको मूल्यमा कमी आउनुपर्ने हो । विडम्बना, बजार भने यस्तो छैन । वस्तु तथा सेवाको मूल्य भन्ने बढेको छ । सर्वसाधारणको आय गुम्दै गएको छ तर दिनदिने महँगीको प्रहारले उपभोक्ता घाइते हुँदैछन् । यसले गरिबी भन्ने बढाउने जोखिम छ ।

नेपाल राष्ट्र बैङ्कका अनुसार चालु आर्थिक वर्षका पहिलो महिनामा उपभोक्ता मुद्रास्फीति ७.५२ प्रतिशत रह्यो । यसको अर्थ हो, एक वर्षअघि एक सयमा पाउने वस्तु तथा सेवाको मूल्यमा उपभोक्ताले सात रुपियाँ ५२ पैसा थपेर मात्र पाउन सक्ने भए । बजारले यति मात्र मूल्य बढेको स्वीकार गर्दैन । केन्द्रीय बैङ्कले थप विश्लेषण गर्दै खाद्य तथा पेय पदार्थमा ८.९५ प्रतिशत अर्थात् फन्डै नौ प्रतिशत महँगी बढाएको देखाएको छ । गैरखाद्यको क्षेत्रमा भने महँगी दर ६.४२ प्रतिशत मात्र रहेको छ । चालु आर्थिक वर्षको बजेटले महँगीलाई ६.५ प्रतिशतमा सीमित गर्ने लक्ष्य भए पनि पहिलो महिनामै लक्ष्यभन्दा महँगी उच्च देखिएको छ । भदौ र असोजको पहिलो सातासम्म आइपुग्दा उपभोक्ताले चर्को महँगीको अनुभव गरिरहेका छन् । महँगी दोहोरो अङ्कमा पुगे खतरा हो । केन्द्रीय बैङ्कले काठमाडौँ उपत्यकामा बढी महँगी खेप्नु परेको देखाएको छ । चालु आर्थिक वर्षको साउन महिनामा काठमाडौँ उपत्यकाको वार्षिक बिन्दुगत उपभोक्ता मुद्रास्फीति ८.५ प्रतिशत छ । गत आर्थिक वर्षको साउनमा काठमाडौँ उपत्यकामा यस्तो महँगी प्रतिशत ७.३९ प्रतिशत मात्र थियो । यसले राजधानीको उपभोक्ता बढी महँगीको मारमा परेको देखाउँछ । यसै गरी तराईमा ६.७ प्रतिशत र पहाडमा ७.५ प्रतिशतले यो साउनमा महँगी बढेको देखाउँछ । वर्षा याम भएर आपूर्ति अवरुधले हुन सक्छ, हिमाली क्षेत्रमा यो साउन महिनामा महँगी ११.४६ प्रतिशत देखिएको छ । साउनमै उपभोक्ताको आय अर्थात् ज्याला सूचकाङ्क हेर्ने हो भने

५.३६ प्रतिशतले बढेको देखिएको छ । गत आर्थिक वर्षको सोही अवधिमा उपभोक्ता आय ११.५७ प्रतिशतले बढेको थियो । यसले के देखाउँछ भने उपभोक्ताको आय बढ्न सकेको छैन भने खर्च भने महँगीको तीव्र प्रहारमा पर्न थालेको छ । मानिस किन निरन्तर बिदेसिँदै छन् भन्ने प्रश्नको जवाफ यहाँ खोज्नुपर्ने हुन्छ । विदेशमा काम गर्न जाने नेपालीले पठाएको विप्रेषणका कारण अर्थतन्त्रको बाह्य क्षेत्र सुधार भए पनि आन्तरिक परिसूचकमा सुधार आउने सकेको छैन । गत आर्थिक वर्षको आर्थिक वृद्धिदर एक १.९ प्रतिशतमा सीमित रह्यो । अर्थतन्त्रमा लगानीका अवस्था असाध्य कमजोर देखिन थालेको छ । बैङ्क तथा वित्तीय संस्थामा पाँच खर्ब रुपियाँ हाराहारीमा लगानीयोग्य रकम थुप्रिँदा निजी क्षेत्र लगानीका निमित्त उर्साहित देखिन सकेको छैन । सरकार र केन्द्रीय बैङ्कका अधिकारी एकअर्कालाई दोष दिएर पानीमाथिको ओभरबन्ना खोजेका छन् । यस्तो मन्दीको अवस्थामा अर्थशास्त्री जोन मिर्डाड किन्स सम्मनुरपे हुन्छ । किन्सले अर्थतन्त्र मन्दीतिर जाने अवस्थामा सरकारले सार्वजनिक खर्च बढाउनुपर्ने सुझाव दिन्छन् । यस अर्थमा सार्वजनिक खर्च भनेको सरकारले पुँजीगत खर्च बढाउनु हो भन्ने बुझ्नुपर्ने हुन्छ । उपभोक्ताको हातमा पैसा पुग्ने गरी रोजगारी, आय, उत्पादन र उपभोग बढाउन सार्वजनिक खर्च बढाउन सरकारले यत्न गरेको छ ? विवरणले त्यस्तो देखाउँदैन ।

अर्थ मन्त्रालयबाट प्राप्त विवरणले रोजगारी बढाउने गरी सार्वजनिक खर्च बढेको देखाउँदैन, बरु अति सुस्त देखाउँछ । असोज ६ गते शुक्रबारसम्म महालेखा नियन्त्रकको कार्यालयले अद्यावधिक गरेको विवरणमा चालु आर्थिक वर्षमा आठ अर्ब ९६ करोड रुपियाँ मात्र पुँजीगत खर्च भएको छ । चालु आर्थिक वर्षमा पुँजीगत खर्चका निमित्त तीन खर्ब रुपियाँभन्दा बढी विनियोजन गरिएको छ । आर्थिक वर्षको दुई महिना छ दिनमा २.९७ प्रतिशत मात्र खर्च भएको छ । आय, उत्पादन र रोजगारी बढाउन सरकारले

गुणुपर्ने खर्च असाध्य न्यून हुँदा पनि अर्थतन्त्र मन्दीतर्फ उन्मुख हुन्छ । सरकारी लगानी सुस्त हुँदा निजी क्षेत्र उर्साहित हुन सकेको छैन । यही अवधिमा साँवा तथा ब्याज तिन भने ११.४९ प्रतिशतले खर्च बढेको छ भने सरकारको साधारण खर्च ८.४४ प्रतिशतले बढेको छ । राजस्व भने लक्ष्य अनुरूप उठ्न सकेको छैन । आर्थिक वर्षभर कुल १३ खर्ब रुपियाँभन्दा बढी राजस्व उठाउन लक्ष्य भए पनि दुई महिना छ दिनमा राजस्व एक खर्ब ५१ अर्ब रुपियाँ मात्र उठेको छ । वर्षभरि यही दरमा राजस्व उठ्ने हो भने लक्ष्यको कतिपय प्रतिशत राजस्व उठ्ला ?

सरकारले महँगी नियन्त्रण तथा व्यवस्थापन गर्न के गर्नु पर्छ त ? यसमा एकै उपाय मात्र नहुन सक्छ । यसमा अनेक उपाय अविलम्ब अपनाउनुपर्ने हुन्छ । पहिलो, सरकारले बजार अनुगमनलाई तीव्र बनाउने पर्छ । कतिपय महँगी कृत्रिम अभाव र कालो बजारीबाट सिर्जना भएको छ । वाणिज्य विभागलगायतका निकायले स्थानीय तहतिर जिम्मेवारी पन्छाएर बजार अनुगमनबाट पानी माथिको ओभरबन्ना हुँदै गरेको देखिन्छ । स्थानीय तह र वाणिज्य विभाग मात्र होइन, जिल्ला प्रशासन कार्यालयलगायतका निकाय पनि जिम्मेवारी पन्छाएर बजार अनुगमनबाट पानी माथिको ओभरबन्ना हुँदै गरेको देखिन्छ । स्थानीय तह र वाणिज्य विभाग मात्र होइन, जिल्ला प्रशासन कार्यालयलगायतका निकाय पनि जिम्मेवारी पन्छाएर बजार अनुगमनबाट पानी माथिको ओभरबन्ना हुँदै गरेको देखिन्छ । स्थानीय तह र वाणिज्य विभाग मात्र होइन, जिल्ला प्रशासन कार्यालयलगायतका निकाय पनि जिम्मेवारी पन्छाएर बजार अनुगमनबाट पानी माथिको ओभरबन्ना हुँदै गरेको देखिन्छ । स्थानीय तह र वाणिज्य विभाग मात्र होइन, जिल्ला प्रशासन कार्यालयलगायतका निकाय पनि जिम्मेवारी पन्छाएर बजार अनुगमनबाट पानी माथिको ओभरबन्ना हुँदै गरेको देखिन्छ ।

दोस्रो, आयातित वस्तुको भन्सार निगरानी । भारतमा महँगी भएका कारण नेपालमा पनि महँगी बढेको तर्क र कतिपय अवस्थामा कुतर्क पनि दिइने गरिन्छ । भारतमा महँगी दर क्रमशः घट्दो छ । भारतमा अधिलेखा महिना अर्थात् अगस्टमा मुद्रास्फीति ६.८३ प्रतिशत मात्र छ । भन्सारमा न्यून बीजकीकरण देखाउने तर उपभोक्तालाई चर्को मारमा परेर राज्य र नागरिक दुवैलाई ठग्ने कालो बजारिया प्रवृत्ति रोक्ने पर्छ । आममानिसमा यो प्रवृत्तिमा राजनीतिक संरक्षणसमेत जिम्मेवार छ भन्ने बुझाई छ । यसमा सरकारको प्रभावकारी कदमले मात्र जवाफ दिन सक्छ । महँगीको तेस्रो कारण अर्थतन्त्रको लघुस्तरमा

चलायमानसित सम्बन्धित छ । राजधानी उपत्यकामा काठमाडौँ महानगरलगायत कतिपय कदम न्यून आय भएका ससाना व्यवसाय गर्नेहरूलाई क्रूरतापूर्वक निरुत्साहित गरिएको छ । काठमाडौँ अहिल्यै टोकियो, न्युयोर्क र लण्डन हुन सक्दैन र सोही मापदण्ड लागू गर्न खोज्नु हुँदैन । निश्चित समय र स्थान दिएर फुटपाथका व्यापारीलाई व्यापार व्यवसाय गर्न दिनु पर्छ । बिहान तथा साँझ, रात्रिकालीन बजार अवधारणाले विपन्नलाई व्यवसाय गर्न दिँदा अर्थतन्त्र चलाउनुमान हुन्छ भने उपभोक्ताले समेत राहत पाउँछन् । यसको सकारात्मक प्रभाव सहरदेखि गाउँसम्मै हुन्छ । माटै र डिपार्टमेन्ट संस्कारमा मात्र निर्भर हुने हो भने थप नेपाली बिदेसिनु पर्ने हुन्छ । नाड्लो, ठेला, डोके, फुटपाथ नेपाली बजार, व्यवहार र अर्थतन्त्रका अभिन्न आयाम हुन् । यो पनि स्मरण गर्नु, विश्वका तुला सहरमा समेत विपन्नलाई आयआर्जनका निमित्त ससाना व्यवसाय गर्न प्रोत्साहन नै गरिएको हुन्छ । नेपालका कथित स्मार्ट सिटी विभागलगायतका निकायले स्थानीय तहतिर जिम्मेवारी पन्छाएर बजार अनुगमनबाट पानी माथिको ओभरबन्ना हुँदै गरेको देखिन्छ । स्थानीय तह र वाणिज्य विभाग मात्र होइन, जिल्ला प्रशासन कार्यालयलगायतका निकाय पनि जिम्मेवारी पन्छाएर बजार अनुगमनबाट पानी माथिको ओभरबन्ना हुँदै गरेको देखिन्छ । स्थानीय तह र वाणिज्य विभाग मात्र होइन, जिल्ला प्रशासन कार्यालयलगायतका निकाय पनि जिम्मेवारी पन्छाएर बजार अनुगमनबाट पानी माथिको ओभरबन्ना हुँदै गरेको देखिन्छ ।

चौथो, सरकारले पुँजीगत खर्च यो अवस्था राखेर अर्थतन्त्र चलायमान हुँदैन न त महँगी नै घट्छ । स्थानीयदेखि संघीय सरकार पुँजीगत खर्च बढोत्तरीका निमित्त क्रियाशील हुने पर्छ । दोष अरूलाई थोपेर हुँदैन । अर्थ मन्त्रालय र केन्द्रीय बैङ्क एक अर्काका स्पर्धी होइन, सहयोगी भएर अगाडि बढ्नु पर्छ । यो पनि स्पष्ट हो, मुद्रास्फीति नियन्त्रण हुन सकेन भने ब्याजदर पनि तल आउन सक्दैन । वित्तीय नीति अगाडि लोभर मौद्रिक नीति पछि हिँड्ने हो । पुच्छारले जिउ हल्लाउनु स्वाभाविक हुँदैन । अन्तर्राष्ट्रिय बजारमा इन्धनको भाउ बढ्दैछ र महँगीका थप जोखिमसमेत आउँदै छ । पाँचौँ, सुभ्रामा देशभित्र उत्पादन भएको विद्युलाई उत्पादनमूलक क्षेत्रमा अधिक प्रयोग गर्न तत्काल नीतिगत र संरचनागत सुधार गरिनु पर्छ । कृषि र पर्यटन यतिबेलाका हामीले सुधार गर्ने क्षेत्र हुन् । ध्यान त्यतिर जानु पर्छ । कृषि उपज बढाउन सक्दा महँगीको प्रहार क्रमशः घट्दै जाने छ । कृषि, ऊर्जा र पर्यटनले आन्तरिक रोजगारी सिर्जनाको शुद्धता आरम्भ गर्ने छ ।

प्रहरीमा सहकारी ठगीका मुद्दाको चाड

रामहरि कार्की । नेपाल प्रहरीको केन्द्रीय कार्यालयको तीनवर्षे तथ्याङ्क अनुसार सहकारीसम्बन्धी ठगीका घटना हवातै बढेका छन् । आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा २९ हजार ४४१ जना सदस्य सहकारीबाट पीडित भएका छन् । सोही समयमा ५९४ जना पदाधिकारी पक्राउ परेका छन् भने उजुरी परेकामध्ये ८३ सहकारीविरुद्ध हाल मुद्दा चलिरहेको छ । रकम हिनानिमा र ठगी गर्ने सहकारीमध्ये सबैभन्दा बढी कोशी प्रदेशका १३ हजार १७६ वटा सहकारी छन् । मधेशमा एक हजार २८४, बागमतीमा १४१, गण्डकीमा पाँच हजार ५९२, कर्णालीमा ४७१ र लुम्बिनीमा तीन हजार ८९५ जना ठगिएका छन् तर यस आठमा सुदूरपश्चिम प्रदेशमा ठगिएको संख्या शून्य रहेको छ । त्यस्तै सोही अवधिमा उपत्यकाभित्र एक हजार १६४ जना सदस्य ठगीमा परेका छन् । यस वर्ष प्रहरीले कुल १४ अर्ब ८४ करोड ५१ लाख ९० हजार ३७५ रुपियाँ बराबर रकमको मुद्दा दर्ता भएको थियो ।

सहकारीविरुद्ध उजुरी परेकामध्ये १७ वटाविरुद्ध मुद्दा चलेको थियो । यस वर्ष सबैभन्दा बढी उपत्यकामा ८१४ जना सदस्य सहकारीबाट ठगिएका छन् भने सुदूरपश्चिममा ३४५ जना सदस्य ठगिएका छन् । लुम्बिनीमा ९६, कर्णालीमा पाँच जना सदस्य ठगिएका थिए भने मधेश र गण्डकी प्रदेशका सहकारीमा समस्या देखिएन । यस वर्ष प्रहरीले कुल एक अर्ब एक करोड ६४ लाख ८३ हजार ३४३ रुपियाँ बराबर रकमको मुद्दा दर्ता भएको थियो । सहकारी विभागका अनुसार बचतकर्ताको रकम फिर्ता गर्न नसकेको अवस्था देखिएपछि विभागले सयौँ सहकारीलाई कारवाहीका लागि नेपाल प्रहरीको सिआइबीलाई कारवाहीको लागि सिफारिस गरेको छ । त्यस्तै काठमाडौँ महानगरले पनि सयभन्दा बढी सहकारीले ठगी गरेको बचतकर्ताको उजुरीका आधारमा प्रहरीको केन्द्रीय अनुसन्धान ब्युरो (सिआइबी) लाई कारवाहीका लागि सिफारिस गरेको छ । महानगरको तथ्याङ्क अनुसार महानगरभित्र रहेका सहकारीले बचतकर्ताको दुई अर्ब बराबरको बचत हिनानिमा गरेका छन् । त्यस्तै सहकारी विभागले भक्तपुरको शिवशिखर बहुउद्देश्यीय सहकारी, विराटनगरको तुलसी बहुमुखी सहकारी र ललितपुरको पशुपति बचत तथा ऋण सहकारीलाई कारवाहीका लागि सिआइबीमा सिफारिस गरिसकेको छ र यसमा सिआइबीले कारवाही पनि अधि बढाएको छ । ललितपुरमै रहेको सुमेरु बचत तथा ऋण सहकारी संस्थाले पनि रकम हिनानिमा गरेपछि बचतकर्ता आन्दोलित बनिरहेका छन् । कुनै समय तुला र अबी हजारा ५३६ रुपियाँ बराबर रकमको मुद्दा दर्ता भएको थियो ।

आफ्नो बचत फिर्ता ल्याइदिन प्रहरीसँग हारगुहार गरिरहेका छन् । विभागका अनुसार शिवशिखर सहकारीमा १० अर्बभन्दा बढीको दाबी परेको छ भने तुलसी सहकारीमा साढे दुई अर्बभन्दा बढीको दाबी परेको छ । त्यस्तै पशुपति सहकारीको भने पाँच अर्बभन्दा बढीको दाबी परेको छ । काठमाडौँस्थित कान्तिपुर बचत तथा ऋण सहकारीले पनि रकम हिनानिमा गरेपछि विभागले निगरानी राखिरहेको छ भने सिआइबीले अनुसन्धान गरिरहेको छ । सिआइबीका अनुसार कान्तिपुरमा परेको छ अर्बको दाबीमध्ये एक अर्ब फिर्ता गरिसकेको छ । बाँकी रकम यथाशीघ्र फिर्ता गर्न विभागले ताकेता गरिरहेको छ । यसबाहेक विभागले सम्पति पनि छ, दायित्व पनि छ भने त्यस्तो संस्था व्यवस्थापनका लागि केही समय दिने तयारीसमेत गरेको छ । त्यस्ता सहकारीको प्रगतिलाई विभागले निगरानीमा भने राखिरहेको छ । २०७७ सालमा सहकारी विभागले सञ्चालन गरेको तथ्याङ्क अनुसार अहिले सहकारी संस्थाको संख्या २९ हजार ८६६, सेयर सदस्य संख्या ७३ लाख सात हजार ४६२ र शेयर पुँजी ९४ अर्ब १० करोड ५० लाख १५ हजार ८०३ रुपियाँ रहेको छ । सहकारी क्षेत्रमा चार खर्ब ७७ अर्ब ९६ करोड ११ लाख ४६ हजार ४७३ रुपियाँ बचत सञ्चालन छ भने चार खर्ब २६ अर्ब ३६ करोड २३ लाख ११ हजार ३८१ कर्जा प्रवाह भएको छ । सहकारीबाट ८८ हजार ३०९ जनालाई प्रत्यक्ष रोजगारी सिर्जना भइरहेको छ ।

कमजोर सहकारी निगरानी सहकारीलाई निगरानी राख्न कठिन छ । यसको मुख्य समस्या हो तथ्याङ्कको अभाव । हाल विभासँग सहकारी क्षेत्रको तथ्याङ्क छैन । हाल विभागले सबैको तथ्याङ्क सञ्चालन गरिरहेको छ । यसै विभागका दर्ता भएका कतिपय सहकारीको तथ्याङ्कसमेत विभागमा छैन । यसबाहेक सहकारी अभियन्ताले ऐन कानून पालना नगर्दा सहकारी क्षेत्रमा समस्या आएको विभागको ठहर छ । सहकारी नियमावलीमा सहकारी अभियानको धेरै प्रभाव छ । अभियानको चासो सम्बोधन गर्न खोज्दा नियमावली नै कमजोर भएको पाइन्छ । विभागले अनुसर यसको ज्वलन्त उदाहरण भनेको कर्जा सूचना केन्द्र हो । कर्जा सूचना केन्द्रको काम भनेको कुनै सदस्यले एकभन्दा बढी संस्थामा कारोबार गरेको छ वा छैन भन्ने सूचना देखाउनु हो ।

समाधानका लागि सरकारले अब यसमा निगरानी तीव्र रूपमा बढाउन आवश्यक छ । यसबाहेक यसको मापदण्ड तथा नियमावलीबारे पनि सरकारले पुनर्विचार गर्नु जरुरी देखिन्छ । सहकारी संस्थाको नियमन दुईवटा पक्षबाट गर्नु पर्छ । पहिलो सुशासन र दोस्रो वित्तीय नियमन हो । यसका लागि सरकारसँग बलियो कानुनी कसी चाहिन्छ । ताकी कुनै सहकारीले कसैगरी बचतकर्ताको रकम हिनानिमा गर्न नसकोस् । पछिल्लो समय विभागले प्रभावकारी भूमिका निर्वाह गर्न सकिरहेको छैन । विभागले निगरानी बढाउने, मापदण्डलाई कार्यान्वयन गर्ने, कानुनी परिपालना गराउनेलागत भूमिका प्रभावकारी निभाउन नसकेको स्पष्ट सहकारी ठगीका घटनाले उजागर गर्दछ । तसर्थ सरकारले सहकारीलाई नियमन गर्न बढीभन्दा बढी ध्यान दिन जरुरी छ भने बचतकर्ताको बचत सुरक्षित गर्न बढीभन्दा बढी मापदण्ड पनि तयार पार्न आवश्यक देखिन्छ ।

कतारबाट एनआरएनएको उप-महासचिव पदमा गुरुडले उम्मेदवारी दिने

दोहा(प्रस) । गैरआवासीय नेपाली संघ (एनआरएनए) को आगामी कार्यकालका लागि प्रवीण गुरुडले कर्मभूमि कतारबाट उप-महासचिव पदमा उम्मेदवारी घोषणा गरेका छन् । एनसीसी कतारका नवनिर्वाचित पदाधिकारी तथा महाधिवेशन प्रतिनिधिहरूसँग स्नेह मिलन तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रम आयोजना गर्दै सन् २०२३ देखि २०२५ सम्मको कार्यकालका लागि औपचारिक रूपमा गुरुडले कर्मभूमि कतारबाट उप-महासचिव पदमा उम्मेदवारी दिने घोषणा गरेका हुन् । कतारको एसियाना रेस्टुरेन्टमा आयोजित कार्यक्रममा आफ्नो सार्वजनिक सभ्यताहरूको समर्थनमा एनआरएनए नेपाली संघ, अन्तर्राष्ट्रिय समन्वय परिषदका सचिव गुरुडले आफूले सबै एनआरएनए अभियन्ताहरूको सुभ्रवालाई स्वीकार्दै सचिवपछि उपमहासचिवमा उम्मेदवारी दिने बताउँदै समर्थन गर्न आग्रह गरेका छन् । गुरुडले महाभूकम्प, हावाहुरी, बाढीपहिरो, कोभिड-१९ लगायतका दैवी विपत्तिको समयमा स्वयं उपस्थित भई गैरआवासीय नेपाली संघको नेतृत्व गर्दै अस्थायी तथा स्थायी बासस्थान, खाद्यान्न, स्वास्थ्य सामग्रीलगायत विभिन्न राहत

सामग्री वितरणका सामाजिक कार्य गरेको जानकारी दिए । हाल उनले कतारलाई कर्मथलो बनाई विभिन्न व्यवसाय गरिरहेका छन ।

गुरुडले सार्वजनिक गरेको प्रतिबद्धतापत्र

(१) सुरक्षित र मर्यादित वैदेशिक रोजगारी:

वैदेशिक रोजगार नेपालीका लागि अझै बाध्याता नै छ तर वैदेशिक रोजगारी सुरक्षित, मर्यादित र व्यवस्थित बनाउन जरुरी छ । स्वदेशमा नै सीप तथा तालिमको व्यवस्था गर्ने, वैदेशिक रोजगारको चक्रलाई सहजीकरण, अभिमुखीकरण तथा जनचेतनाका कार्यक्रमका गर्नका लागि मेरो उम्मेदवारी हो । आज देशको अर्थतन्त्र घान्ने श्रमिकहरूको समस्यालाई नजिकबाट बुझेकाले उहाँहरूको मुद्दा एनआरएनएको सर्वाधिक महत्वको विषय हुनुपर्छ भन्नेमा मेरो जोड रहनेछ । सुरक्षित वैदेशिक रोजगार बनाउन तथा समस्यामा परेकाहरूको सहयोगका लागि सरकारसँगको सहकार्य गर्न मेरो उम्मेदवारी हो ।

(२) सामूहिक लगानी:

आम नेपालीले सोचेको सुखी र सम्बृद्ध नेपाल बनाउने सपना साकार

पार्नाका उचित क्षेत्रमा एनआरएनएको सामूहिक लगानी ल्याउन मेरो उम्मेदवारी हो । सामूहिक लगानीमा सबैको सानो सानो पूँजी समेटेर देश विकासमा लगानी गर्न पहल गर्नेछु ।

(३) सीप र पूँजीको सदुपयोग:

विदेशमा सिक्नेको र आर्जन गरेको सीप र पूँजीलाई स्वदेशमा लगानी गरेर स्वदेशमा नै रोजगारको विकास गर्ने, वैदेशिक रोजगारबाट फर्कीएपछि पुनः विदेश जानु पर्ने अवस्थाको अन्त्यका लागि पहल गर्न मेरो उम्मेदवारी हो ।

(४) स्मार्ट एनआरएनए बनाउन:

विदेशमा रहेका सबैको अपनत्व हुनेगरी सबै वर्ग, क्षेत्र, उमेर, लिंगलाई समेट्ने गरी विधान र पद्धतिमा चल्ने निस्वार्थ र गैरराजनीतिक संस्थाका रूपमा आगाडि बढाउने प्रविधिमैत्री स्मार्ट एनआरएनए बनाउन मेरो उम्मेदवारी हो ।

(५) रेमिट्यान्सको सही सदुपयोग र लगानी:

मध्यपूर्व, मलेसिया, जापान र कोरियाका समस्या तथा संभावना लगभग एउटै किसिमका छन् । आज मजस्ता युवाहरूले विदेशमा पसिना बगाएर पठाएको रेमिट्यान्स ६० प्रतिशतभन्दा धेरै रकम अनुत्पादक क्षेत्रमा खर्च भइरहेको छ । हामीले

❖ बाँकी अन्तिम पृष्ठमा

कतारबाट एनआरएनएको उपाध्यक्ष पदमा उम्मेदवारी दिने रेग्मीको घोषणा

दोहा(प्रस) । विगत दुई दशकदेखि कतारलाई कर्मथलो बनाउँदै आएका राजु रेग्मी 'राज'ले कतारबाट गैरआवासीय नेपाली संघ एनआरएनए आइसीसी उपाध्यक्ष पदमा उम्मेदवारी दिने घोषणा गरेका छन् । कर्मभूमि कतारमा एक कार्यक्रमको आयोजना गरी वर्तमान युवा उपाध्यक्ष रेग्मीले सन् २०२३ देखि २०२५ सम्मको कार्यकालका लागि उपाध्यक्ष पदमा उम्मेदवारी दिने घोषणा गरेका हुन् । नयाँ निर्वाचित गैरआवासीय नेपाली संघ

राष्ट्रिय समन्वय परिषद कतारका पदाधिकारी र सदस्यसहित एनआरएनए महाधिवेशन प्रतिनिधिहरूसँगको भेटघाट कार्यक्रममा आगामी अक्टोबरमा काठमाडौँमा हुने ११ औँ महाधिवेशन तथा विश्व सम्मेलनमा आफ्नो उम्मेदवारी रहने उनले बताए । उनले विदेशमा रहेका श्रमिकहरूको आवाज बुलन्द बनाउन, दोस्रो पुस्ताका नेपालीलाई एनआरएनएमा आकर्षित गर्न, एनआरएनएमा युवा सहभागिता बढाउने लक्ष्यसहित उपाध्यक्ष पदमा उम्मेदवारी दिने घोषणा गरेको बताएका छन् ।

उनको घोषणापत्रमा सामूहिक लगानीमा युवाहरूको सहभागिता, युवा स्वरोजगार, सीप र पूँजीको व्यवस्थापन, सुरक्षित र मर्यादित वैदेशिक रोजगारी, राहत कोष स्थापना, नेपाली कला संस्कृतिको जगेर्ना, मतदानका लागि पहल गर्ने, स्मार्ट र वैज्ञानिक एनआरएनए बनाउने लगायतका प्रतिबद्धता रहेका छन्। एनआरएनए अभियानमा उदीयमान तथा ऊर्जाशील रेग्मी कतारमा सफल व्यवसायी साथै समाजसेवीका रूपमा परिचित छन् । उनले ८ बुँदे प्रतिबद्धतापत्र सार्वजनिक गरेका छन् ।

प्रतिदिन

वर्गीकृत विज्ञापन

तपाईंकोमा प्रतिदिन आएन ?

नआएमा सम्पर्क गर्नुहोला ।

०२३-५४३८२०

अब मेसिनबाट घरको भ्याल तथा टोकाको बुट्टा

PALcreation
bhadrapur road, bitamode
023-560580, 9852671590

सुपर काइनेटिक एक्सप्रेस कुरियर

राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय चिटि पत्र, पारसल पठाउनु परे हामिलाई सम्मन्वीहोस ।
विगत ३ दशकदेखी अनुभवी तथा विश्वासिलो एकमात्र कुरियर

सम्पर्कः
फोनः ०२३-५४०८८८
मोः ९८५२६७३५५
बिर्तामोड (सिटी रोड) काठमाडौं
अदुवा खोला छेउ

मानव डेन्टल

काँकरभिट्टारोड, बोलबम पेट्रोलपम्प पूर्व, बिर्तामोड

फोनः ०२३-५४३६९६, मोः ९८५२६४०४०५

स्वास्थ्य मुस्कान, स्वास्थ्य जीवन, यही हो मानव डेन्टलको पहिचान

दैनिक सेवाको लागि

- डा. मेची अञ्चल अस्पतालबाट
- डा. भैरहवाबाट
- डा. काठमाण्डौबाट

वर्गीकृत विज्ञापन संकलन केन्द्रहरू :

<p>चन्द्रगढी, भद्रपुर</p> <p>लोकबहादुर कुँवर : ९८४२६३९९६ द्रोण अधिकारी : ९८४२६३९९९</p>	<p>दमक</p> <p>विष्णु सुब्बा : ९८५२६७०९३७ देविबहादुर बरनेत : ९८५७२२६६२९</p>	<p>मेचीनगर</p> <p>चारआली : ९८४२७०३०९३ गोबिन्द धिमिरे : ९८५५४५४०५५०</p>	<p>उर्लाबारी</p> <p>रुपेन्द्र शेर्मा : ९८४२०२२४०६ विराटनगर क्रिष्टियन आईः ०२९-५२५६९८</p>	<p>इलाम, गंगलबारे</p> <p>रणवीर लिम्बू ९८९६९८४७५७</p>	<p>काकँरमिट्टा</p> <p>फ्रेन्डसिप पुस्तक पसल ०२३-५६२४२४</p>	<p>कापा बजार</p> <p>बरत राजवंशी ९८५७०४९००९</p>
---	---	---	---	---	---	---

आजको राशिफल

<p>मेष</p> <p>आज विशिष्ट व्यक्तिको साथ पाइनेछ । राजनैतिक कार्यमा सफलता मिल्नेछ ।</p> <p>आँटोको र ताकेको कार्य पुरा होला । आर्जनका क्षेत्रमा सुधार आउनेछ ।</p>	<p>कर्कट</p> <p>आज कुनै कुराले मनमा शान्ति छाउनेछ । नयाँ कार्यको योजना बन्नेछ ।</p> <p>आज शैक्षिक क्षेत्रमा सफलता मिल्नेछ । पार्टी तथा सेमिनारमा सहभागी भइएला ।</p>	<p>तुला</p> <p>आज शरीर भारी र मन अस्थिर रहने संकेत देखिन्छ । घरायसी विवाद समेत</p> <p>आज न्यायिक कार्यमा सफलता मिल्नेछ । जोशजागर र हिम्मत बढ्नेछ ।</p>	<p>मकर</p> <p>आज बन्धुबान्धवबाट सहयोग मिल्नेछ । राजनैतिक कार्यमा सफलता पाइएला ।</p> <p>आज आफन्त व्यक्तिसँग विवाद पर्ने सम्भावना छ । गर्न खोजेका काममा</p>
<p>मिथुन</p> <p>निर्णायक क्षमतामा कमी आउनेछ । स्वास्थ्य सम्बन्धी चिन्ता बढ्नेछ ।</p>	<p>सिंह</p> <p>आज प्रतिक्षा गरिएको काम पूरा हुनेछ । दैनिक कार्यमा प्रगति हुनेछ ।</p>	<p>वृश्चिक</p> <p>आज मान प्रतिष्ठामा वृद्धि हुनेछ । भाग्यले विभिन्न अवसर जुराउनेछ ।</p>	<p>कुम्भ</p> <p>आज रोकिएका अधुरा कामहरू पुरा हुनेछन् । बोलीको प्रभाव बढ्नेछ ।</p>